

Best practices

Expertmeeting 'Genderstereotyperingen aan de top'

april 2018

Organisatie: VVAO en de Nederlandse Vrouwen Raad

Naast het bespreken van voorbeelden en feiten rondom genderstereotyperingen, deelden de diverse experts best practices. Een samenvatting:

De kracht van data

Het belang van data, dataverzamelingen en gebruik van dataverzamelingen wordt steeds belangrijker; iedere dag opnieuw blijkt dit en het is zaak ervoor te zorgen dat besluiten worden genomen op basis van feiten en unbiased data. Aldus Marguerite Soeteman-Reijnen (Chairman Aon Holdings B.V. en Global Chief Marketing Officer voor Aon Inpoint) in haar betoog.

Rolmodellen

Daarnaast stelt zij dat wij allen, zowel mannen als vrouwen, als rolmodel moeten fungeren ten behoeve van 'the next generation'.

Database met topvrouwen

Op initiatief van VNO-NCW zijn voorzitter Hans de Boer en Jet Bussemaker (voormalig minister OCW) aan de slag gegaan met het cliché 'ik wil wel vrouwen in de top aanstellen, maar ze zijn er niet'. Zij hebben Raden van Commissarissen benaderd met de opmerking 'kijk eens om je heen'. Inmiddels is er een vaak geraadpleegde database van 1600-1700 ervaren vrouwen, die aan de gestelde criteria voldoen.

Netwerken

Bij het 'old boys network' gaat het vooral om de netwerkfunctie. Daarom heeft VNO-NCW speeddate-evenementen opgezet, vertelt Sigrid Verweij 1e en jongste vrouwelijke directeur bij VNO-NCW.

Aankaarten, aankaarten en nog eens aankaarten

Maita van der Mark (zes jaar wethouder in Diemen geweest) geeft vanuit haar praktijk enkele voorbeelden over haar ervaringen met 'concurrerende' collega-wethouders (mannen) en hoe het lonend is je daartegen teweer te stellen en vooral om dit vol te houden. Zij vertelt dat zij eigenlijk altijd een opmerking maakt wanneer er sprake is van een neerbuigende houding naar vrouwen. De eerste keer deed zij dit met knikkende knieën, maar dit is inmiddels over,

nu zij de ervaring heeft dat de vergissing meestal wel erkend wordt. “Wij vrouwen hebben het gender-denken zelf ook geïnternaliseerd, waardoor het realiteit wordt”. Het is nodig om op dit punt alert te blijven en het steeds opnieuw aan te kaarten.

“Fix the women”

Ga je meer als man gedragen, vooral in netwerken en onderhandelen (‘fix the women’). En trek je niets aan van de eeuwige vraag aan vrouwen ‘hoe doe je dat toch?’. De vrouwelijke rolmodellen moeten duidelijke keuzes maken, met een variant op ‘when in Rome, do as the Romans do’, geldt nu ‘leer te doen zoals de mannen doen op topposities’.

(Belle Derks (hoogleraar Sociale en Organisationspsychologie UU en voorzitter Jonge Akademie van de KNAW)

Bewustzijn

Wat is de impact van stereotypes? Het beïnvloedt de waarneming bij de ander en bij onszelf en ook de mogelijkheden die wij waarnemen. Prof. Derks stelt dat, om hiertegen in te gaan, het belangrijk is de omgeving te veranderen. Mensen hebben vaak geen idee van hun vooroordelen (unconscious bias), daarom is awareness (bewustzijn) een eerste belangrijke stap.

Aanjager

Taskforce diversiteit aangesteld aan de UU. Belangrijk hierbij is dat er een aanjager op dit dossier zit, die blijft vragen: wat is het verhaal, wat is de beeldvorming?

Wettelijk quotum

Uit onderzoek is gebleken dat alleen in landen met een afdwingbaar wettelijk quotum (met stafbepalingen op het niet voldoen) het aandeel vrouwen in de top toeneemt. Dat geldt bijv. in Frankrijk, Spanje, Italië en Noorwegen (dat als eerste land met quotawetgeving is begonnen).

“Quota moeten altijd onderdeel zijn van breder beleid.”

Alexandra Timmer, Universiteit Utrecht

“Er is geen sprake van de zgn. silver bullet (één simpele oplossing voor dit probleem) en zelfs met invoering van een vrouwenquotum is er nog veel werk te verzetten.”

Sigrid Verweij (1e en jongste vrouwelijke directeur bij VNO-NCW)

Zelfregulering

Linda Senden (hoogleraar European Law UU, voorzitter van de vakgroep en co-director RENFORCE) over internationale wetgeving: Ofwel een regeling voor een bepaalde sector of beroepsgroep door deze zelf wordt opgesteld, uitgevoerd en gehandhaafd. Zelfregulering komt vooral voor in VK, Zweden en Finland en werkt daar ook goed vanwege de sterke

cultuur. Belangrijk is dat de staat het goede voorbeeld geeft (Finland).

Dreiging met wetgeving

In een aantal landen is sprake van shadow of the law (dreiging met wetgeving als de verandering niet totstandkomt).

Pas toe of leg uit

In veel landen geldt een comply or explain-verplichting.

Beloning én straf

Uitoeren van een tweesporenbeleid, volgens de carrot & stick-methode (zowel een beloning als een straf in het vooruitzicht stellen).

Het invoeren van neutrale selectieprocedures

Kijk naar het Influence-model en gebruik alle vier vakken voor beïnvloeding

Nooit alleen

In Frankrijk is een campagne gestart onder de naam: 'jamais seule' (nooit een vrouw alleen in een team).

Zichtbare goede voorbeelden

Publicatie van best practices doet navolgen. Het belang van verslaglegging is groot.